

MINNISBLAÐ

Viðtakandi: Skóla- og frístundaráð

Sendandi: Helgi Grímsson, sviðsstjóri skóla- og frístundasviðs

Efni: Samkomulag UNICEF á Íslandi og skóla- og frístundasviðs vegna verkefnisins Réttindaskóli og –frístund UNICEF

Alþingi Íslands lögfesti samning Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins í mars 2013. Í tilefni lögfestingarinnar skipaði borgarstjóri Reykjavíkur starfshóp. Markmið með stofnun starfshópsins var samkvæmt erindisbréfi að tryggja að öll starfsemi Reykjavíkurborgar taki mið af þeim skuldbindingum sem leiða af lögfestingu samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins. Hlutverk hópsins var að vinna samantekt á þeim þáttum í stjórnýslu og þjónustu Reykjavíkurborgar sem snúa að skuldbindingum sem leiða af lögfestingu barnasáttmálans. Í erindisbréfi var vísað til samþykkrar tillögu borgarstjórnar á fundi borgarráðs þann 4. september 2014.

Meðal tillagna sem starfshópurinn lagði fram var mikilvægi markvissrar fræðslu fyrir starfsfólk, kjörna fulltrúa og borgarbúa með sérstaka áherslu á börn. Einnig að innleiðing sáttmálans hjá Reykjavíkurborg hefjist sem fyrst og innleiðingaráætlun taki mið af því að hægt sé að fagna stórum áfanga á 30 ára afmæli barnasáttmálans árið 2019. Innleiðingin taki mið af reynslu annarra þjóða og þekkingu sem þegar er til, m.a. á vegum UNICEF, þar sem til er innleiðingaráætlun sem sniðin er að sveitarfélögum undir heitinu Barnvænt samfélag (e. Child Friendly Cities).

Starfshópur um aukið lýðræði barna og ungmenna í skóla- og frístundastarfi skóla- og frístundasviðs var skipaður í mars 2016 og skilaði skýrslu í júní 2016. Meðal tillagana hópsins var að hefja markvissa innleiðingu Barnasáttmálans í öllu starfi á vegum skóla- og frístundasviðs m.a. með því að fara í aukið samstarf við UNICEF um vinnu við Réttindaskóla barna og gera áætlun um fyrirkomulag þeirrar vinnu.

Réttindaskólinn er vinnulíkan fyrir skóla- og frístundastarf sem tekur mið af samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins og miðar að því að auka virðingu, vernd og innleiðingu mannréttinda. Skólar og frístundaheimili og félagsmiðstöðvar sem vinna eftir líkaninu leggja sáttmálann til grundvallar í starfi sínu, skipulagningu, stefnumótun og starfsháttum. Áhersla er lögð á að skapa umhverfi sem byggist á þátttöku, jafnrétti og virðingu. Markmið Réttindaskólans er að byggja upp lýðræðislegt umhverfi með því að rækta með markvissum hætti þekkingu, leikni og viðhorf sem hjálpa börnum að verða gagnrýnir, virkir og hæfir þátttakendur í nútíma samfélagi. Laugarnesskóli og frístundaheimilið Laugasel hlutu viðurkenningu Unicef sem Réttindaskóli og Réttindafrístundaheimili vorið 2017 og 18. maí 2018 hlutu Laugalækjarskóli, félagsmiðstöðin Laugó og frístundaheimilið Dalheimar viðurkenningu Unicef sem Réttindaskóli, Réttindafrístundaheimili og Réttindafélagsmiðstöð og er það í fyrsta sinn í heiminum sem Unicef veitir félagsmiðstöð slíka viðurkenningu.

Eftirfarandi frístundaheimili og félagsmiðstöðvar í Reykjavík þegar hlotið viðurkenningu sem Réttindaskólar og -frístundir UNICEF:

- Laugarnesskóli, frístundaheimilið Dalheimar og frístundaheimilið Laugarsel
- Laugarlækjarskóli og félagsmiðstöðin Laugó
- Vesturbæjarskóli og frístundaheimilið Skýjaborgir
- Melaskóli og frístundaheimilið Selið
- Hagaskóli og félagsmiðstöðin Frosti
- Grandaskóli og frístundaheimilið Undraland
- Frístundaheimilið Frostheimar

Eftirfarandi skólar, frístundaheimili og félagsmiðstöðvar í Reykjavík eru í innleiðingarferli Réttindaskóla og -frístundar UNICEF:

- Engjaskóli og frístundaheimilið Brosbær
- Borgaskóli og frístundaheimilið Hvergiland
- Háteigsskóli, félagsmiðstöðin 105 og frístundaheimilið Halastjarnan
- Hólabrekkuskóli, félagsmiðstöðin Hundraðogellefu, frístundaheimilið Álfheimar og frístundaheimilið Hraunheimar.
- Víkurskóli og félagsmiðstöðin Vígyn
- Fossvogsskóli og frístundaheimilið Neðstaland
- Hvassaleitisskóli, frístundaheimilið Krakkakot og félagsmiðstöðin Tónabær
- Breiðagerðisskóli og frístundaheimilið Sólbúar,
- Réttarholtsskóli og félagsmiðstöðin Bústaðir

Árið 2023 eru eftirfarandi skólar, frístundaheimili og félagsmiðstöðvar að innleiða verkefnið í sína starfsemi frá og með hausti 2023. Húsaskóli, Hamraskóli, Rimaskóli, Foldaskóli, félagsmiðstöðin Sigyn, félagsmiðstöðin Fjörgyn, frístundaheimilið Simbað, frístundaheimilið Regnbogaland, frístundaheimilið Kastali og frístundaheimilið Tígrisbær.

Samkvæmt meðfylgjandi samningi við Unicef vegna innleiðingar Réttindaskóla og Réttindafrístundar árið 2023 er kostnaður skóla- og frístundasviðs kr. 2.270.000. á árinu 2023 og rúmast kostnaðurinn innan fjárheimilda sviðsins.

Réttindaleikskólaverkefnið

Sex leikskólar vinna að því að verða réttindaleikskólar í þróunarverkefni sem er unnið í samvinnu við Unicef og Háskóla Íslands. Verkefni til þriggja ára og hefur styrk úr B-hluta þróunarsjóðs til eins árs. Engar greiðslur hafa verið til Unicef þar sem litið er á þetta verkefni sem pilot verkefni. Leikskólarnir sex eru nú á sínu öðru ári í verkefninu og eru það leikskólarnir: Laugasól, Vinagerði, Ungbarnaleikskólinn Bríetartúni, Gullborg, Ævintýraborg við Eggertsgötu og Ævintýraborg við Nauthólsveg.

- Tilgangurinn er að valdefla börnin, hlusta á hugmyndir þeirra og sjónarmið og stuðla að því að þau verði raunverulegir áhrifavaldar í leikskólunum
- Markmiðin endurspeglar áherslu Menntastefnu Reykjavíkurborgar á að öll börn vaxi, dafni og uni sér saman í lýðræðislegu samfélagi sem einkennist af mannréttindum og virðingu fyrir fjölbreytileika mannlífs.
- Gengið er út frá því að börn séu sérfræðingar í lífi sínu, geti myndað sér skoðanir á málefnum sem þau varða, látið þær í ljós og haft áhrif á daglegt líf sitt.

Reykjavíkurborg

- Að starfshættir í leikskólunum taki mið af Barnasáttmálanum og að börnin fái tækifæri til að vera sjálfstæðir virkir og ábyrgir þátttakendur í lýðræðisþjóðfélagi í örri og sífelldri þróun.